

Vastuuttoman talouspolitiikan puolesta

4

38

52

Brysselissä, Europarlamentin uuden rakennuksen pääsisäänkäynnin vieressä, seisoo tämän lehden kannessa kuvattu patsas, jossa nainen käsi pystyssä kannattelee euroa. Hänen jalkojensa juuressa on hukkumaisillaan ryhmä miehiä, olletikin symboloimassa kansallisia valuuttoja.

1990-luvun alun myllerryksissä pienten maiden valuutat eivät kestäneet spekulanttien hyökkäyksiä. Tämä kokemus edisti EMUn perustamista. Vaikka euron kurssi onkin 10 vuoden aikana heilahdellut laidasta laitaan, on samassa veneessä istumisesta koitunut kiistatonta etua euromaille. Nykyisessäkin kriisissä monet haluaisivat korvata eurolla kruunut, punnat ja muut Euroopan pikkuvaluutat.

Ei ole kuitenkaan selvää, että EMU on riittävä turva yhä syvenevässä talouskriisissä. Euroopan keskuspankki hidastelee koronlaskuissaan, yhteinen elvytyspaketti jää pelkäksi suositukseksi ja kansalliset elvytystoimet tuntuvat valitettavan mitättömiltä. Tämä koskee myös Suomea.

Harvoin on talouspoliittisten toimenpiteiden ja ekonomistien ehdotusten välillä ollut niin leveää kuilua kuin nyt. Yhä useampi ekonomisti vaatii paljon voimakkaampia toimia. Tuore nobelisti Paul Krugman on peräänkuuluttanut jopa vastuutonta talouspolitiikkaa.

Normaalioloissa olisikin edesvastuutonta romahduttaa korkotaso piittaamatta inflaatioseuraamuksista, mutta nyt se on aiheellista jo senkin takia, että uhkaksi on muodostumassa pikavauhtia deflaatio. Kansallista finanssipolitiikkaa rajoittavasta vakaus- ja kasvusopimuksesta ei monikaan enää perusta, ja velkaelvytyksen tiukimmat vaatijat kehottavat jo unohtamaan toistaiseksi julkisen talouden pitkän ajan kestävyuden. Perinteinen vastuullisuus joutaa syrjään.

Mikä EKP:tä ja poliitikkoja enää pidättelee? Epäilemättä osasyynä on EMUn valvika, raha- ja finanssipolitiikan järjestelmät, jotka eivät huomioi kriisiaikoja. EKP taipuu kyllä vähitellen matalakorkopolitiikkaan, mutta monia hallituksia pidättelee myös ideologia: omistuksen ja investointien "sosialisointi" olisi yhä vastuullisempaa mutta samalla vastenmielistä politiikkaa. ■

Heikki Taimio